

Handläggare
Johanna Zalya
Telefon: 08-508 09 302Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2015 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Samverkansversion

Förslag till beslut

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsberättelse med bokslut för 2015 med tillhörande bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden begär ombudgetering om 2,3 mnkr till 2016 avseende investeringsmedel.
3. Paragrafen justeras omedelbart

Johanna Engman
stadsdelsdirektörJonas Lauri
EkonomichefJohanna Hult
avdelningschef
förskola och fritidAnne Höjer
avdelningschef
äldreomsorg och socialtjänst**Norrmalms stadsdelsnämnd**Britt Mattsson
avdelningschef parkmiljöTeenie Bennerholt
tf. administrativ chef

08-508 09 302

johanna.zalya@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattande analys

Verksamhetsberättelsen för Norrmalms stadsdelsnämnd 2015 omfattar redovisning och analyser av nämndens olika aktiviteter och resultat. Den ska ses ur perspektivet av den verksamhetsplan som upprättades för året och ska visa hur stadsdelsnämnden bidragit till att uppfylla de mål som kommunfullmäktige ställt upp.

Stadsdelsnämnden har under verksamhetsåret 2015 bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål och arbetet har fortgått i enlighet med verksamhetsplan. I det följande sammanfattas på vilket sätt stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla fullmäktiges mål.

Ett Stockholm som håller samman

Nämnden har bidragit till att barn och unga på Norrmalm har jämlika uppväxtvillkor genom att säkerställa en hög kvalitet i verksamheter som möter barn och unga. Socialtjänsten har prioriterat tidiga och förebyggande insatser med fokus på de mest utsatta barnen och ungdomarna för att säkerställa att grundläggande behov blir tillgodosedda.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under 2015 och nämnden har goda resultat i förskoleundersökningen. Förskolorna har arbetat med att utveckla de pedagogiska miljöerna i syfte att stödja barns lärande och utveckling och för att *säkerställa* alla barns förutsättningar till utveckling, lek och lärande.

Nämndens arbete med vuxna personer med missbruksproblem och/eller psykisk ohälsa har intensifierats i samverkan med övriga aktörer.

Den samlade uppföljningen inom äldreomsorgen visar på verksamheter av god kvalitet. Resultaten avseende andel äldre som är nöjda med insatserna är högst i staden och har förbättrats sedan föregående år även om nämnden inte når samtliga årsmål. Nämnden fortsätter att arbeta med trygghetsskapande insatser i dialog med utförarna för att förbättra de äldres upplevelse av trygghet.

Nämnden har under året fortsatt att delta i planeringen för Hagastaden och utvecklingen av Cityområdet. Fler bostäder har byggts i stadsdelsområdet och nya invånare har god tillgång och tillgänglighet till kommunal service. Invånare upplever parker och grönområden som vackra, välskötta och välkomnande.

Ett klimatsmart Stockholm

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett klimatsmart Stockholm. Nämndens verksamheter har under året arbetat med att öka andelen ekologiska livsmedel och resultaten är goda. För att erbjuda hållbara verksamheter och reducera påverkan från miljögifter har förskolor och de öppna verksamheterna arbetat med att reducera miljöfarligt material och leksaker.

Nämnden har under året deltagit i arbetet med den nya strategin för ekosystemtjänster för hela staden. Stadsodling är ett exempel på hur kunskap om ekosystemtjänsternas betydelse kan spridas och synliggöras. Lämpliga platser för stadsodling har identifierats i samband med den

nya parkplanen. Nämnden har identifierat energibesparande åtgärder i syfte att minska elanvändningen och arbetet fortsätter under 2016.

Ett ekonomisk hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden redovisar en budget i balans. Bokslutet visar överskott om 0,2 mnkr före resultatöverföringar. När hänsyn tagits till resultatenheternas överföring till nästa år blir resultatet ett överskott om 2,3 mnkr. Investeringsbudgeten redovisar överskott om 4,5 mnkr. Prognossäkerheten har i tertialrapporterna varit god.

Antalet hushåll med behov av ekonomiskt bistånd har under året minskat med 40 hushåll, en minskning på nästan 20 procent. Arbetslösa ungdomar har särskilt prioriterats och det förebyggande arbetet för att förhindra överskuldsättning genom budget- och skuldrådgivarna har goda resultat.

Ett demokratiskt Stockholm

Nämnden har bidragit till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Ett tydligt barnperspektiv präglar nämndens verksamheter. Ett utvecklingsarbete på förvaltningens familjeenhet har resulterat i en systematisk uppföljning av barn och ungas upplevelse av mötet med socialtjänsten. Under året har ett särskilt fokus legat på ungdomars delaktighet och inflytande. Samverkan med de lokala råden och civilsamhället har fortsatt att utvecklas.

Nämnden har goda resultat i medarbetarenkäten avseende andel medarbetare som upplever att de ha tydliga mål på arbetsplatsen, ett högt förtroende för arbetsledning och att arbetet känns meningsfullt. Generellt är resultaten höga men nämnden når inte samtliga uppsatta mål. Sjukfrånvaron är en fortsatt utmaning för förvaltningen och under året har en kartläggning för att identifiera de bakomliggande orsakerna genomförts.

Nämnden har under året arbetat med jämställdhets- och mångfaldsfrågor men når inte målet om andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats och har ett arbete framför sig för att förbättra detta resultat.

Nämnden har under året åtgärdat enkelt avhjälpa hinder för att göra den offentliga miljön och nämndens verksamheter tillgänglig för alla, oavsett fysiska och sociala förutsättningar. Den samlade bedömningen av verksamheterna inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning visar att de har en god kvalitet. Personer med funktionsnedsättning klarar sitt dagliga liv, har en hållbar boendesituation, en meningsfull sysselsättning och deltar på lika villkor i samhällets gemenskap.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Till inriktningsmålet hör åtta mål för nämndens verksamheter. Förvaltningen bedömer att samtliga åtta tillhörande mål för verksamhetsområdet har uppfyllts under året och att nio av elva nämndmål har uppfyllts.

Ett av nämndmålen som inte uppnås helt rör den upplevda tryggheten bland boende och besökare. Bedömningen grundar sig i att nämnden inte når årsmålet avseende andel boenden som upplever trygghet i den egna stadsdelen. Det andra målet som endast uppnås delvis är nämndens mål om att upplevelsen av trygghet är hög bland de äldre på Norrmalm. Att målet inte nås beror på omsorgstagares upplevelse av trygghet samt kontinuiteten inom hemtjänsten.

Måluppfyllelsen samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar under respektive indikatorer eller aktivitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Förvaltningen arbetar för att barn och ungdomar får sina grundläggande behov tillgodosedda genom trygga och stabila uppväxtförhållande och förutsättningar som gynnar deras utveckling.

För att möta behov av tidiga och förebyggande insatser har förvaltningen bland annat erbjudit samarbetssamtal och föräldrastödsprogram. Resultaten från samarbetssamtalen är goda och färre vårdnadshavare har efter samtal inte vänt sig till domstol ifråga om vårdnad, boende och umgänge. Forskning visar att vårdnadshavare som har en bra relation med sina barn ger barnen en trygg uppväxt och stärker deras självkänsla. Föräldrautbildningarna är efterfrågade och alla som har anmält sitt intresse har fått en plats i en grupp. Utvärdering från deltagarna i föräldrastödsprogrammen visar att vårdnadshavare upplever sig ha fått en bättre relation till sina barn.

För barn med separerade föräldrar har barngrupper i form av t.ex. Skilda världar och Trappansamtal erbjudits. Barn som upplevt våld i familjen erbjuds alltid samtal. När det gäller föräldrar med psykisk ohälsa har både barn och föräldrar erbjudits stödgrupper. Ett sätt att nå ungdomar i behov av stöd är via Ungdomsmottagningen.

Utifrån stockholmsenkätens resultat, som visar att innerstadens ungdomar i högre grad användander tobak och cannabis än i övriga staden, har förvaltningen under 2015 genomfört

aktiviteter i syfte att stödja skolorna i deras arbete. Förvaltningen deltar i projektet en tobaksfri innerstad som bland annat syftar till att främja och bidra till en tobaksfri skoldag för barn och unga och till attitydförändringar gällande ungas tobaksbruk. Förvaltningens samverkan med ungdomar boende i stadsdelsområdet har ökat vilket bidrar till kunskapen om barn och ungas uppväxtvillkor.

Ensamkommande asylsökande barn och unga

Under 2015 tog socialnämnden över ansvaret från stadsdelsnämnderna för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn i ankomstfasen, det vill säga från att de ankommer till staden till dess att de av Migrationsverket anvisas och flyttar till en kommun. Förändringen har medfört ett mer effektivt mottagande för de barn och ungdomar som kommer till staden. Antal anvisande barn ökade kraftigt under andra halvåret och under 2015 blev drygt 100 barn och unga anvisade till Norrmalms stadsdelsnämnd.

Under 2015 har en planering för en gemensam enhet för ensamkommande asylsökande barn och unga genomförts tillsammans med Östermalms och Kungsholmens stadsdelsnämnder. Den gemensamma enheten kommer att starta i januari 2016.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,3 %	0,5 %	0,5 %	3,6 %	VB 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheten att få barnomsorg på obekvämt arbetstid.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska göra en särskild informationssatsning kring kollo på andra språk än svenska	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska öka den uppsökande verksamheten för att öka andelen barn inskrivna på förskolan.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Förvaltningen har under året skickat ut erbjudande om att söka allmän förskola till de familjer vars barn inte går på förskola eller annan inskriven verksamhet. Det är sammanlagt 58 barn som berörs. Den uppsökande insatsen resulterade inte i några ytterligare ansökningar.			

Nämndmål:

Barn och unga på Norrmalm har jämlika uppväxtvillkor.

 Uppfylles helt

Förväntat resultat

Förskolorna, fältarbetet, den öppna fritidsverksamheten och socialtjänsten är av hög kvalitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	En kartläggning genomförs för att klargöra vilka förskolor som har resurser, personella, pedagogiska, tekniska och praktiska, för att ta emot olika grupper barn med funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Resultaten från årets förskoleundersökning visar att vårdnadshavarna boende i stadsdelområdet är nöjda med verksamheten. Förskolornas systematiska kvalitetsarbete har visat på att det utvecklingsarbete som skett med fokus på de pedagogiska miljöerna har bidragit till att barnens förutsättningar för utveckling, lek och lärande förbättrats ytterligare.

En förutsättning för barns lärande är att de känner sig trygga på förskolan. Alla enheter genomför ett systematiskt barnsäkerhetsarbete. Några förskolor har under året gjort trygghetsvandringar med barnen för att ta reda på var i miljöerna de känner sig trygga respektive otrygga. Trygghetsvandringarna har resulterat i förändringar i miljöerna som ökat trygghetskänslan hos barnen på förskolan.

Nöjd föräldraindex	2015	2014	2013
Norrmalm	89	87	86
Staden	86	86	82

För att säkra den pedagogiska kvaliteten på förskolorna är det viktigt att alla medarbetare har utbildning, såväl förskollärare som barnskötare. Under året har bland annat 15 barnskötare inom verksamheten påbörjat, alternativt fortsatt, påbyggnadsutbildning till förskollärare i stadens regi.

Förvaltningen ser en fortsatt utmaning i rekrytering av utbildade förskollärare. Årsmålet om andel förskollärare av antal anställda nås inte och trenden är att det har blivit allt svårare att rekrytera och behålla utbildad pedagogisk personal på grund av hög konkurrens om förskollärare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2015
● Andel förskollärare av antal anställda	40,31 %	45,69 %	42 %	39 %	2015
Analys Nämndens årsmål avseende andel förskollärare av antal anställda uppfylls ej. Brist på och svårighet att					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
rekrytera förskollärare bidrar till att målet inte uppfyllts. Ny insamlingsmetod innebär viss osäkerhet i underlaget och kan förklara del av minskningen.					
  Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik				fastställs 2015	2015
Analys Indikatorn utgick under verksamhetsåret.					
  Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	0 %		0 %	0 %	2015
  Andel nöjda föräldrar	89 %	87 %	85 %	85 %	2015
  Antal barn per grupp	12,8 barn/avd.	12,9 barn/avd.	16	16	2015
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,99 st	4,49 st	4,9	4,9	2015
Analys På grund av svårighet att rekrytera pedagogisk behörig personal har verksamheterna tillsatt personer på kortare vikariat som ej inkluderas i statistikunderlaget.					
  Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,95	3,9	3,7	3,7	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden utveckla uppföljningen av personal och bemanning i såväl kommunala som fristående förskolor	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans utreda vilka krav man kan ställa på kommunala och fristående förskolor för att öka andelen förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan och skolan.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Alla barn i förskolan har förutsättningar till utveckling, lek och lärande.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barnen i förskolan utvecklas, leker och lär.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Förskolan uppmuntrar och utvecklar varje barns förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former. De pedagogiska miljöerna har under två års tid varit ett prioriterat utvecklingsområde vilket har bidragit till att barnen erbjudits fler uttrycksätt och en större variation på pedagogiskt material. Förskolorna har organiserat miljöerna på ett sätt som gör det lätt för barnen att förverkliga sina tankar och idéer i olika uttrycksformer. Kvalitetsredovisningen visar att när barnen är delaktiga blir miljöerna meningsfulla för barnen och lek, kommunikation, språk och samspel utvecklas.

Det finns fortfarande skillnader i de pedagogiska miljöerna mellan enheterna. Anledningen till dessa skillnader kan vara att de pedagogiska miljöernas utformning beror på ledarskap och kompetens. I kvalitetsdialoger, vid verksamhetsbesök och i utvärderingar framkommer att de pedagogiska miljöerna, samt verksamhetens förhållningssätt, påverkar pojkars och flickors val av aktivitet. För att alla barn ska få samma möjlighet till lärande fortsätter förskolorna under 2016 att utveckla de pedagogiska miljöerna utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Under 2015 har en lässatsning varit ett prioriterat område, vilket har gjort avtryck i de pedagogiska miljöerna. Läs hörnor som inbjuder till läsning, berättande och reflektion har tagit form på de flesta förskolor och barnen har fått ett bredare utbud av litteratur. Lässatsningen har bidragit till att barnen utvecklat sitt språk, det egna berättandet samt förmågan att lyssna på varandra.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Barnen på förskolan har lika möjligheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

De pedagogiska miljöerna på förskolan stödjer barns lärande och utveckling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Den pedagogiska miljön på förskolorna anpassas utifrån de behov barn med funktionsnedsättning har.	2015-01-01	2015-12-31	
 Medarbetare inom förskolan får adekvat handledning kring barn med funktionsnedsättningar.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges mål.

Tidiga insatser och förebyggande arbete med fokus på de mest utsatta barnen och ungdomarna har haft fortsatt prioritet.

I syfte att förbättra vården och omsorgen av barn, unga och vuxna med psykisk ohälsa har förvaltningen utökat de riktade insatserna mot målgruppen. Under 2015 har förvaltningen inventerat och utvecklat stödet till barn som är anhöriga samt utvecklat samverkan mellan socialtjänsten och äldreomsorgen. Resultaten hittills visar bland annat på vinster för den enskilde i form av en mer sammanhållen vårdkedja och en förutsägbarhet i kontakten med förvaltningen, när insatserna samordnas i högre utsträckning.

Nämnden deltar tillsammans med Östermalms stadsdelsnämnd i projektet Barnen i centrum. Projektet har utarbetat en modell för samverkan och ökad samsyn mellan förskola, skola, fält/fritid och socialtjänst när det gäller bemötandepprinciper till barn och deras familjer. Under 2015 har arbetet med att utarbeta material som ska utgöra en grund för gemensam kunskapsutveckling fortsatt.

Socialförvaltningens kartläggning av vuxna personer med missbruksproblem 2015 visade att Norrmalms stadsdelsområde har störst andel personer i staden som bedöms ha missbruk och påtaglig psykisk ohälsa i sådan omfattning att de har behov av behandling. Förvaltningen har under 2015 bedrivit ett utvecklingsarbete för att tillsammans med samverkanspartners hitta nya arbetssätt att ge stöd till dessa personer.

Resultaten avseende andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri är goda och andel försökslagenheter som övergår till eget kontrakt har förbättrats, vilket ökar den enskildes livskvalitet.

Tvångslagstiftningen används i de fall då socialtjänstens frivilliga insatser är uttömda och syftar till att motivera den enskilde att ta emot vård på frivillig väg. Förvaltningens erfarenhet är att individer med en svår psykiatrisk problematik gör det svårt att tillgodose deras komplexa vårdbehov genom öppenvårdsinsatser. I dessa ärenden har önskad effekt av vården inte uppnåtts. För att skapa bättre förutsättningar för ett självständigt liv för de aktuella individerna har förvaltningen skapat en arbetsgrupp kring målgruppen samsjuka.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF,	88,04 %	91,84 %	87 %	84 %	VB 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
BoU och Vuxna, 0-19 år)					
  Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	73,4 %		80 %	tas fram av nämnden	2015
Analys Orsaken till varför enskilda inte har fått stöd enligt beslut kan i viss mån härledas till brister i kommunikation kring vad insatserna innebär.					
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	42,86 %		40 %	35 %	VB 2015
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	90 %	81 %	90 %	80 %	2015
  Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	100 %	100 %	95 %	tas fram av nämnden	2015
  Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri	80,64 %		50 %	tas fram av nämnden	2015
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	33 %	27 %	25 %	25 %	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med sociala insatsgrupper för målgruppen 20-29 år ska organiseras och hur det långsiktigt ska finansieras.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med Arbetsförmedlingen och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på åtgärder för att säkerställa att nyanlända ges lika rätt och tillgång till sociala insatser som andra.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att starta fler familjecentraler, med fokus på ytterstaden.	2015-01-01	2015-12-31	
  Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna planera för utbyggnad av boenden för personer med psykisk funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska förstärka det sociala arbetet exempelvis genom att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterarna.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Invånarna på Norrmalm lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn och unga får sina grundläggande behov tillgodosedda.
Personer med missbruksproblem lever ett liv utan missbruk av alkohol och droger.
Personer med funktionsnedsättning klarar sitt dagliga liv, har en hållbar boendesituation och en meningsfull sysselsättning och deltar på lika villkor i samhällets gemenskap.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål om ett Stockholm som håller ihop med trygga och levande stadsdelar.

Den upplevda tryggheten bland boende och besökare är hög

Nämnden uppfyller delvis nämndmålet om att den upplevda tryggheten bland boende och besökare är hög. Att känna en trygghet i vardagen, där man bor och verkar, är en grundläggande rättighet och förutsättning för att kunna delta i samhällslivet och det är centralt för människors välbefinnande. Resultaten från medborgarundersökningen visar att boende inom Norrmalms stadsdelsområde i jämförelse med staden fortsatt upplever en hög trygghet. Nämnden når däremot inte årsmålet och fortsätter arbetet med trygghetsskapande insatser. Det finns en viss skillnad mellan män och kvinnors upplevda trygghet, där män upplever sig vara något mer trygga än kvinnor.

Förvaltningen har under året fortsatt att utveckla det lokala trygghets- och säkerhetsarbetet i samverkan med andra berörda myndigheter och aktörer. Samarbetet med den nya polisorganisationen har påbörjats och strukturer för arbetet med den kommande samverkansöverenskommelsen har tagit form. Under året har arbetet med att ta fram en lokal lägesbild pågått vilken tillsammans med polisens lägesbild kommer att utgöra underlag för åtgärdsplaner som ska formuleras i samverkansöverenskommelsen under 2016.

Stadsdelsnämndens trygghets- och säkerhetsråd har utvidgats med fler aktörer från staden och från civilsamhället. Utifrån en analys av rådets sammansättning försätter förvaltningen under 2016 att utveckla rådet med nya representanter för en jämlik och jämställd representation.

Stadsdelsnämndens trygghets- och säkerhetsarbete utvärderades under hösten 2015 på uppdrag av St:Eriks försäkring vilken visade att nämnden i hög grad efterlever stadens mål och riktlinjer. Några förbättringsområden som identifierades var behovet av kontinuitetsplaner för verksamheter med starkt IT-beroende samt uppföljning av incidenter i stadens

incidentrapporteringsystem (RISK). Nämnden har strategier utarbetade för dessa områden i verksamhetsplanen för 2016.

Parker och grönområden är vackra, välskötta och välkomnande för alla

Nämnden uppfyller målet om att parker och grönområden är vackra, välskötta och välkomnande för alla vilket är en viktig del för att skapa en trygg och levande miljö för invånarna.

Det strategiska arbetet för att bidra till målet formulerades i den nya parkplanen för Norrmalms stadsdelsområde som antogs av nämnden i juni. Parkplanen ställdes ut i Stockholmsrummet i Kulturhuset Under utställningsperioden genomfördes parkvandringar med fokus på historia, ekologi och sociala värden. Vandringarna riktades och anpassades både till särskilt inbjudna grupper (förskolebarn, personer med funktionsnedsättningar och äldre) samt var öppna för allmänheten.

Förvaltningen har högst nöjdhet i staden avseende skötsel av parker och natur och resultaten har förbättrats sedan föregående år. Kvaliteten i parkerna har fortsatt att utvecklas genom en satsning på större skräpkorgar med hög kapacitet och en översyn över skräpkorgarnas placering för en mer effektiv hantering. Parkunderhållet har i huvudsak fokuserat på åtgärder för att rusta parkerna så att de tål slitaget av ett ökande besöksstryck. Ny informationsskyltning till samtliga lekplatser, plaskdammar och hundrastgårdar har tagits fram och satts upp under året.

Investeringar har gjorts i form av renovering av gummiberget och rutschkanor i Vasaparkens parklek, förnyelse av belysning i parkleken samt till nya räcken kring bäckfåran. Investering i skräpkorgen Big Belly, som kompakterar skräp med hjälp av en solcellsdriven teknik, har gett goda resultat. Det leder till minskad nedskräpning och färre transporter och nämnden utökar nu denna satsning till Vanadislunden och övre Observatorielunden.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	80 %	80 %	100 %	100 %	2015
Analys Åtta av tio identifierade förvaltningsövergripande åtgärder inom ramen för RSA är genomförda. Många åtgärder som föreslås inom ramen för RSA är inte begränsade till enskilda aktiviteter och är ständigt pågående och kan aldrig betraktas som färdiga. Kvarvarande åtgärder ingår i åtgärdsplan för 2016.					
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	86 %	87 %	87 %	74 %	2015
Analys Andelen invånare inom Norrmalms stadsdelsområde som upplever trygghet i den egna stadsdelen har sjunkit med en procentenhet sedan 2014. Förvaltningen fortsätter att utveckla det lokala trygghets- och säkerhetsarbetet i samverkan med andra berörda myndigheter, aktörer och civilsamhället.					
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	75 %	69 %	70 %	62 %	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med intresserade stadsdelsnämnder studera förutsättningarna för att införa direktvalda stadsdelsnämnder.	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för levande lokala centrum	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska under 2015 göra en översyn med inriktningen att delar av ansvaret för park, natur och gatuskötsel kan tillföras stadsdelsnämnderna. Parallellt ska en översyn göras av stadsdelsnämndernas ansvar och indelning med inriktning att stärka lokalt inflytande, effektiv förvaltning och rättsäkert bemötande av invånarna.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Kommunstyrelsen ansvarar för aktiviteten och har ännu inte involverat stadsdelsnämnderna.			
  Trafiknämnden ska, i samråd med stadsdelsnämnderna, ta fram prioriterade förslag för hur de medel som reserverats för reinvesteringar ska användas.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Den upplevda tryggheten bland boende och besökare är hög.

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Invånare och besökare upplever Norrmalms stadsdelsområde som tryggt och välkomnande.

Nämndmål:

Parker och grönområden är vackra, välskötta och välkomnande för alla.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det finns plats för både aktiviteter och avkoppling i vackra, välskötta och välkomnande parker. De gröna sambanden mellan parkerna inbjuder till promenader och cykelturer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Parkplan Norrmalm beslutas och ställs ut	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål bland annat genom förvaltningens samverkan med stadsbyggnads-, exploaterings- och trafikkontoret i arbetet

med stadsutveckling.

Förvaltningen har arbetat för att nämndens verksamheter ska få sina behov tillgodosedda i form av bland annat lokaler, att fler bostäder byggs i stadsdelsområdet och att nya invånare har god tillgång och tillgänglighet till kommunal service och till parker och grönområden. Under verksamhetsåret har förvaltningen främst arbetat med stadsutvecklingen i Hagastaden etapp 2 och Cityområdet. I Hagastaden har de första bostäderna börjat byggas.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	2	0	2	tas fram av nämnden	2015
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	12	12	12	tas fram av nämnden	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboheter eller servicebostäder	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodose behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna, fastighetsnämnden, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att minst fem procent av lägenheterna i exploateringsprojekt med minst 100 bostäder avsätts till omsorgslägenheter	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämnden påverkar omfattning och inriktning på bostadsbyggandet.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Fler bostäder byggs på Norrmalm och de nya invånarna har god tillgång och tillgänglighet till kommunal service och till parker och grönområden. Bostäder planeras för grupper med särskilda behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Vid planeringen av nybyggnation bevakar nämnden tillsammans med andra berörda nämnder att tillgängligheten beaktas. Detta sker i dialog med funktionshinderrådet.	2015-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges mål.

Förvaltningen har under verksamhetsåret erbjudit öppen fritidsverksamhet i form av parklek, öppen förskola och fritidsgård som utformats utifrån barn och ungdomars egna villkor och önskemål. Under året har en särskild satsning genomförts för att stärka och utveckla ungdomars delaktighet och inflytande, se vidare under mål för verksamhetsområdet 4.6.

Nämnden har under året utrett behovet av en ungdomsgård i dialog med ungdomar boende i stadsdelsområdet. Ungdomar är i hög grad aktiva inom idrotts- och föreningsverksamhet och utredningen visade att det idag inte finns önskemål eller underlag för besökare till en ungdomsgård. Se vidare under mål för verksamhetsområdet 4.6.

Den nya parkplanen för Norrmalms stadsdelsnämnd har tydliggjort strategin för utveckling av fritids- och idrottsmöjligheter i stadsdelsnämndernas parker. Under året har ett nytt program för utegym i Vasaparken tagits fram och utformats tillsammans med en personlig tränare. Under året har även Vanadislundens utegym förnyats och byggts ut. De båda utegymmen invigs under våren 2016.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	78,83 %		78 %	fastställs 2015	2015

Nämndmål:

Barn och ungdomar erbjuds en öppen fritidsverksamhet som är utformad utifrån deras egna villkor och önskemål.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn och ungdomar deltar i de aktiviteter som anordnas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda behovet av och möjligheten till en ny ungdomsgård inom Norrmalms stadsdelsområde.	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska minst ha en öppen fritidsverksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska samarbeta med andra förvaltningar	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
inom uppdraget fritid för alla.			

Nämndmål:

Boende och besökare är nöjda med fritids- och idrottsmöjligheterna i parkerna.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Boende och besökare är nöjda med utbudet av aktiviteter och anläggningar i parkerna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm, som t.ex. motionsspår, bollplaner och öppna parker.	79		70		2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.8 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges mål om att alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet.

Upplevelsen av trygghet

Nämnden uppfyller delvis målet om att alla äldre har en trygg ålderdom.

Resultaten från brukarundersökningen visar att de äldres generella nöjdhet med vård- och omsorgsboende och hemtjänsten har förbättrats och är högst i staden även om kommunfullmäktiges mål inte nås. De äldres upplevelse av trygghet är hög i vård och omsorgsboende men utgör ett förbättringsområde inom hemtjänsten. De äldre har ett fortsatt högt förtroende för personalen och upplever att de blir bra bemötta. Resultaten visar även en hög nöjdhet med dagverksamheterna och de öppna träffpunkterna.

Faktorer som påverkar upplevelsen av trygghet är bland annat personalkontinuitet, information och tillgänglighet samt teknisk säkerhet i form av trygghetslarm, säker förvaring av dokumentation och läkemedel m.m. Den egna upplevda ensamheten och om personen är sammanboende eller ej är även bidragande faktorer. Förvaltningen har under året arbetat med att förbättra såväl kontinuitet, schemaläggning och kommunikation med brukarna för att bland annat öka tryggheten. Nämnden når inte årsmålet avseende kontinuitet inom hemtjänsten

vilket är ett förbättringsområde. Ytterligare ett förbättringsområde är ökad tydlighet gällande informationen till de äldre och deras anhöriga om vart de kan vända sig med synpunkter och klagomål.

Nämndens arbete med demenssjuka äldre har gett goda resultat. Utvecklingsprojektet för äldre med demenssjukdom och med de mest sjuka äldre har bidragit till en bättre samverkan mellan biståndshandläggarna och primärvården.

Vård- och omsorgsboendena har under året arbetat med att förbättra de gemensamma aktiviteterna och måltidsmiljön. Nämndens individuppföljningar visar på att fler äldre är nöjda med måltiderna. Trots detta når inte nämnden målet om att måltiden är en trevlig stund på dagen och detta utgör ett fortsatt förbättringsområde.

Äldre får individuellt anpassad vård

Nämnden uppfyller målet om att alla äldre får en äldreomsorg av god kvalitet.

Vård- och omsorgsboendena har arbetat med dokumentationen och innehållet i de äldres genomförandeplaner för att säkra en god kvalitet. Den enskildes delaktighet i utformningen av insatserna har tydliggjorts och utförarna arbetar i det dagliga arbetet för att öka de äldres självbestämmande. Uppföljningar visar samtidigt att flera boenden behöver fortsätta arbeta med olika aktiviteter och utbildningsmöjligheter för att öka trivselen bland de äldre och stärka kunskapen hos medarbetarna.

Alla som bor på särskilt boende ska erbjudas riskbedömning av fall, nutrition, trycksår och munhälsa samt urininkontinensutredning och läkemedelsgenomgångar. Uppföljning av genomförda riskbedömningar visar att alla äldre på Väderkvarens vård- och omsorgsboende har fått en läkemedelsgenomgång vilket gett en säkrare läkemedelsanvändning då läkemedel som påverkar varandra negativt har satts ut. Uppföljningen visar även att registreringen i det nationella kvalitetsregistret Senior Alert har ökat och ett arbete med att utveckla analysen behöver tas vid.

Norrmalms hemtjänst har under verksamhetsåret arbetat med att säkerställa rutiner och upprätta genomförandeplaner för de äldre. Uppföljningen visar att de äldres levnadsberättelser i högre grad har använts som ett stöd i det dagliga arbetet. Under året har nämnden förberett ett demsteam som syftar till att öka tryggheten och nöjdheten bland de äldre med demenssjukdom.

De äldres upplevelse av vården och omsorgen är generellt god inom Norrmalms stadsdelsnämnd inom hemtjänsten och vård- och omsorgsboendena. För att säkra en god personlig vård och omsorg är det viktigt att de olika yrkesgrupperna inom särskilt boende samverkar. Förbättringsområden är möjligheterna för de äldre att påverka vid vilka tider man får hjälp samt säkerställa den dagliga kontakten och tillgängligheten till personalen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende	100 %		95 %	95 %	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	97 %	96 %	95 %	95 %	2015
  Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	83 %	79 %	85 %	85 %	2015
Analys Resultatet har förbättrats sedan föregående år men årsmålet nås ej. Hemtjänstföretagen får ett gott betyg när det gäller bemötande, förtroende för personalen men lägre betyg när det gäller schemaläggning, tillgänglighet etc. Detta påverkar de äldres helhetsintryck av hemtjänsten och utgör ett förbättringsområde.					
  Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	84 %	81 %	85 %	85 %	2015
Analys Resultatet har förbättrats sedan föregående år. Förvaltningens verksamhetsuppföljningar visar att samtliga vård- och omsorgsboenden arbetar med att hölja trivselen på sina boenden.					
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	11		7	Maximalt 10 personer	2015
Analys Kontinuitet är ett förbättringsområde för hemtjänstföretagen. Indikatorn avser antal olika personal som en äldre hemtjänsttagare, som har två eller fler besök varje dag, möter under en 14-dagarsperiod. Trygghetslarm och matleveranser räknas ej.					
  Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	74 %	65 %	77 %	78 %	2015
Analys Vård- och omsorgsboendena arbetar kontinuerligt med att förbättra måltidsmiljön för de äldre. Resultatet har förbättrats sedan föregående år men förvaltningen når inte årsmålet.					
  Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	83 %	81 %	77 %	77 %	2015
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	81 %	78 %	86 %	86 %	2015
Analys Resultaten har förbättrats från föregående år men årsmålet nås ej. Enligt Socialstyrelsens äldreundersökning 2015 påverkar den upplevda ensamheten hur trygga de äldre känner sig hemma. En annan förklaring till resultatet kan vara att de äldre upplever att det är svårt att nå personalen.					
  Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende	91 %	84 %	90 %	90 %	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
(äldreomsorg)					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kommunstyrelsen ska, i samarbete med äldre nämnden och stadsdelsnämnderna, utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna och äldre nämnden ska i samverkan ta fram ett system som ger en samlad bild av äldres synpunkter på äldreomsorgen i hela staden	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Aktivitet är påbörjad och kommer att fortgå under 2016.			
II Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens utredning av arbetstidsförläggning och heltidsnorm för grupper med särskilt utsatta arbetsvillkor	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Aktivitet har inte påbörjats under 2015.			
II Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med äldre nämnden och kommunstyrelsen utreda om riktlinjerna är underfinansierade samt behov av justering med hänsyn till boendelöftet 85+	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Aktivitet har inte påbörjats under 2015.			
✓ Stadsdelsnämnderna ska införa könsuppdelad statistik i verksamheten	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska se till att alla äldre kan välja kommunal hemtjänst och kommunal utförare av trygghetslarm	2015-01-01	2015-12-31	
II Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldre nämnden ta fram en tydlig rättighet till utevistelser i vård- och omsorgsboende	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Aktivitet har inte påbörjats under 2015.			
✓ Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Äldre nämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över den långsiktiga kvalitetsuppföljningen och behovet att återinföra äldreomsorgsinspektörer respektive tillsynspersoner över social omsorg. Utredningen samordnas med kommunstyrelsens uppföljning av den fördjupade kvalitetsuppföljningen.	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Äldre nämnden ska initiera en utvärdering av valfrihetssystemet och ersättningssystemet inom hemtjänsten för att skapa en mer hållbar organisation och öka inflytandet för de äldre och de anställda, i samverkan	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna			

Nämndmål:

Upplevelsen av trygghet är hög bland de äldre på Norrmalm

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Äldre känner sig trygga i sitt boende och med den dagliga hjälpen som ges inom äldreomsorgens verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla äldre erbjuds dagsutflykter och aktiviteter på de öppna träffpunkterna	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Äldre får en individuellt anpassad vård och omsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

De äldre är nöjda och känner att de kan påverka hur hjälpen utförs. Kvinnor och män har likvärdig omsorg utifrån individuella behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Äldre är med och bestämmer i frågor som rör honom eller henne i upprättandet av genomförandeplanen och innehållet i de beslutade insatserna.	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Nämnden har bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges mål om ett klimatsmart Stockholm.

Förvaltningen bedömer att tre av de fyra tillhörande nämndmålen och målen för verksamhetsområdet har uppfyllts under året. Nämndmålet om att verksamheterna ska vara miljösmarta och bidra till en hållbar livsmiljö bedöms uppnås delvis, vilket beror på att det är svårt att leva upp till årsmålet för andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling samt att minska elanvändningen.

Måluppfyllelsen för verksamheterna samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar under respektive indikatorer eller aktivitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden har delvis bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Under verksamhetsåret har nämndens förskolor genomfört en kartläggning av möjligheterna att sortera ut matavfall vilken visar att vissa fastigheter kräver ombyggnationer för att möjliggöra avhämtning av matavfall. Förvaltningen är för att nå målet beroende av att staden gör det möjligt för enklare sortering i fastigheter där det inte går att inför stora kärl.

De kommunala förskolorna på Norrmalm arbetar medvetet för att på olika sätt bidra till en hållbar livsmiljö. Ett flertal förskolor är Grön Flagg-certifierade och har under året fortsatt arbetet med att göra barnen delaktiga i miljöarbetet och ge dem en långsiktig kunskap om hållbar utveckling.

Nämndens årsmål vad gäller elanvändning per kvadratmeter uppnås inte. Förvaltningen har genomfört en elinventering av ett antal referensobjekt i syfte att identifiera energibesparande åtgärder. Inventeringen har resulterat i ett antal åtgärdsförslag som kan tillämpas på samtliga verksamheter, så som energieffektiv belysning och byte till energieffektiva vitvaror. Implementering av dessa åtgärder kommer inledas under 2016.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	30,8 %	30,8 %	55 %	55%	2015
Analys Förvaltningen har gjort en kartläggning på alla nämndens förskolor avseende möjligheterna att sortera ut matavfall, vilken visade att det i vissa fastigheter krävs ombyggnationer för att bilarna ska kunna hämta matavfallet. De förskolor som är nybyggda har redan i projekteringen planerat in möjligheter att sortera ut matavfall.					
 Elanvändning per kvadratmeter	57,65 kwh/kvm	57,31 kwh/kvm	56 kwh/kvm	32 kWh	2015
Analys Enligt ny definition för 2015 av beräkning av energiförbrukning är nämndens energiförbrukning 57 kWh/kvm vilket innebär en lägre förbrukning än utfallet enligt den nya beräkningen. Nämnden når däremot inte årsmålet. Förvaltningen har genomfört en elinventering av ett antal referensobjekt i syfte att identifiera energibesparande åtgärder. Inventeringen har resulterat i ett antal åtgärdsförslag som med stöd av sökta klimatmedel kan tillämpas i nämndens verksamheter.					

Nämndmål:

Verksamheterna är miljösmarta och bidrar till en hållbar livsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Normmalms verksamheter är klimatneutrala och stadsmiljön är hållbar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Enheterna ska arbeta enligt miljöhandlingsplanen och följa upp arbetet i tertialrapporterna.	2015-01-01	2015-12-31	
II Förvaltningen ordnar en föreläsning om hur man kan arbeta för att sänka elförbrukningen i verksamheterna.	2015-01-01	2016-06-30	Avvikelse
Analys Under hösten 2015 har en inventering av verksamheternas elförbrukning påbörjats. Utifrån resultatet ska en plan för minskad elanvändning tas fram och en föreläsning anordnas under våren 2016.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är hållbara

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Förvaltningen har enbart elbilar i sin bilflotta för att minimera negativ miljöpåverkan. Förvaltningens policy för miljövänliga resor i tjänsten antogs av nämnden under våren och slår fast den vägledande principen att resor som görs inom eller i anslutning till nämndens verksamheter ska göras på ett så miljövänligt sätt som möjligt.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel elbilar	100 %	100 %	100 %	10 %	2015
● Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2015
■ Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon			100 %	tas fram av nämnd/styrelse	VB 2015
Analys Förvaltningen har endast elbilar och berörs därför inte av denna indikator.					

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är hållbara

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens transporter sker med miljövänliga fordon enligt nämndens resepolicy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens resepolicy för miljövänliga resor "Riktlinjer för fordon och resor i tjänsten" ska aktualiseras och antas	2015-01-01	2015-06-16	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
av stadsdelsnämnden.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har ren luft och rent vatten

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Nämndens nya parkplan anger strategier för hur den ekologiska infrastrukturen kan stärkas. Stadsodling är ett exempel på hur kunskap om ekosystemtjänsternas betydelse kan spridas och synliggöras. Förvaltningen har under året inlett ett samarbete med en stadsodlarförening och erbjudit en plats för stadsodling i Bellevueparken. Platsen kommer att iordningsställas under första delen av 2016 så att verksamheten kan komma igång under våren.

Förvaltningen har under året deltagit i arbetet med att ta fram en ny strategi för ekosystemtjänster för hela staden, som leds av exploateringskontoret och miljöförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäck	0 %	0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2015

Nämndmål:

Parker och grönområden bidrar till ren luft och rent vatten.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånarna har kunskap om ekosystemtjänsternas betydelse för ren luft och vatten i staden. Resiliensen (=ekosystemets förmåga till återhämtning) i parker och grönområden är hög.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål om att det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil. Nämndens verksamheter har under året arbetat med att upphandla och beställa ekologiska livsmedel och utfallet på indikatorn visar att andel ekologiska livsmedel har ökat sedan föregående år.

En annan viktig del i strävan efter att erbjuda en hållbar verksamhet är att reducera påverkan

från miljögifter, särskilt i verksamhet som riktar sig till barn och unga. Utifrån Kemikaliecentrums kartläggningsverktyg har förskolorna och de öppna verksamheterna inventerat inventarier och förbrukningsmaterial i verksamheten. Ett resultat av detta är att ett antal förskoleenheter rensat bort miljöfarliga material och leksaker samt bytt ut vilomadrasser i PVC plast. Vid inköp säkerställer förskolorna att giftfria produkter köps in. Förskolorna har arbetat med att barnen ska få förståelse för hur de kan bidra till en hållbar miljö, bland annat genom att göra barnen delaktiga i miljöarbetet samt att använda återvinningsmaterial i det skapande arbetet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	34,95 %	26,35 %	26 %	25 %	VB 2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Konsumentrådgivningen ska ges ett uppdrag kring konsumentinformation om etisk och miljömässig konsumtion.	2015-01-01	2015-12-31	
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämnden ger invånarna förutsättningar att välja en miljövänlig livsstil.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Miljögifter i nämndens verksamheter, där barn och unga vistas är kartlagda. Andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna har ökat.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Till inriktningsmålet hör tre mål för nämndens verksamheter. Förvaltningen bedömer att samtliga tre tillhörande mål för verksamhetsområdet har uppfyllts under året och att samtliga fyra nämndmål har uppfyllts.

Måluppfyllelsen för verksamheterna samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar under respektive indikatorer eller aktivitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Förvaltningen har en fortlöpande dialog med de företag som på olika sätt kommer i kontakt med brukare, invånare och verksamheter i stadsdelsområdet t.ex. genom City i samverkan.

Nämndens verksamheter håller fortsatt hög kvalitet och nämndens parker skapar en attraktiv stadsmiljö med möjligheter till både aktiviteter och rekreation. Detta bidrar till en stad där många vill bo och där det är lätt för företag att attrahera arbetskraft.

Nämndmål:

Nämnden medverkar till att företag vill etablera sig i Stockholm

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den kommunala servicen och parkerna på Norrmalm håller hög kvalitet så att det är attraktivt för arbetskraft att flytta till och bo kvar i Stockholm.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Av invånarna inom Norrmalms stadsdelsnämnd är en hög andel förvärvsarbetsande och nämnden ser en positiv trend med ett minskat antal hushåll i behov av ekonomiskt bistånd. Genomsnittligt antal hushåll i behov av ekonomiskt bistånd har minskat med nästan 20 procent mellan 2014 och 2015. Andelen hushåll med långa biståndstider (10-12 månader per år) har även de minskat sedan 2014. Antalet barnfamiljer med ekonomiskt bistånd fortsätter att minska. Ur ett barnperspektiv är det viktigt att vårdnadshavarna intar rollen som familjeförsörjare. Barns behov beaktas särskilt när vuxna söker ekonomiskt bistånd och konsekvenserna för varje enskilt barn dokumenteras och provas.

En viktig del i att bidra till att fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva är arbetet med personer med socialmedicinska- och rehabiliteringsskäl vilket är den grupp som står längst från arbetsmarknaden. Mer än hälften av samtliga sökande har socialmedicinska arbetshinder med en komplex problematik.

Förvaltningen har identifierat framgångsfaktorer i arbetet med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen som syftar till att ge ett samordnat individualiserat stöd till en grupp som ingen annan i samhället arbetar med. Resultatet visar att av de som deltagit under året har 38

procent gått till egen försörjning.

Ungdomars arbetslivserfarenhet är viktig och sommarjobb är många gånger ungdomarnas första kontakt med arbetsmarknaden. Förvaltningen har under året anställt 176 feriearbetarbetande ungdomar i ålder 16-19 år. Forskning visar att ungdomar vars vårdnadshavare har ekonomiskt bistånd själva riskerar att bli försörjningsstödstagare. Nämnden har därför prioriterar den gruppen av ungdomar vid tillsättning av förvaltningens feriearbeten.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,36 %	0,36 %	0,4 %	2,0 %	VB 2015
  Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,25 %	0,24 %	0,3 %	1,2 %	VB 2015
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	14 st	33 st	40 st	500 st	VB 2015
Analys Förvaltningen tillhandahåller 40 praktikplatser varav Jobbtorg har tagit i anspråk 14 platser för sina aspiranter. Arbetsmarknadsförvaltningens minskade behov av platser beror på att fler personer idag erbjuds visstidsanställning och att allt fler blir självförsörjande. Årsmålet är satt för högt och utgår från indikatorns tidigare definition om antal praktiktillfällen som tillhandahålls istället för antal praktiktillfällen som genomförs.					
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	176 st	110 st	176 st	6 700 st	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kartlägga behovet av lokala jobbtorg och påbörja uppstart av två verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan	2015-01-01	2015-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
lärlingsanställningar inom sina verksamheter.			
  Stadsdelsnämnderna, äldre- och arbetsmarknadsnämnden ska göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgsskolelever att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Invånarna klarar sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånarna lever ett självständigt liv och klarar sin egen försörjning.
Antal hushåll i behov av försörjningsstöd minskar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Stadsdelsnämnden redovisar en budget i balans. Bokslutet visar ett överskott för driftsbudgeten om 0,2 mnkr före resultatöverföringar. När hänsyn tagits till resultatenheternas resultat som förs över till nästa år blir resultatet ett överskott om 2,3 mnkr.

Investeringsbudgeten redovisar ett överskott om 4,5 mnkr. Av överskottet avser 2,2 mnkr investeringar för maskiner och inventarier. För parkinvesteringar begär nämnden ombudgetering om 2,3 mnkr till 2016 på grund av förseningar i projekten.

Prognossäkerheten har i tertialrapporterna varit god och avvikelserna har hållits inom indikatorns målvärde. Utförlig beskrivning och analys av ekonomiskt utfall finns under rubriken Uppföljning av driftbudget.

Tre verksamhetsområden redovisar underskott, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt barn och unga inom individ- och familjeomsorg.

Under 2015 har förvaltningen vidtagit åtgärder för att minska underskotten. Inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har beviljade insatser systematiskt setts över i syfte att säkerställa att det ligger i linje med goda respektive skäliga levnadsvillkor utifrån lagstiftning, förarbeten och praxis. Detta arbete har visat goda resultat och underskottet inom verksamhetsområdet har minskat i förhållande till 2014.

Under året har sju månadsrapporter och två tertialrapporter varav ett tertialbokslut förelagts nämnden. Inför rapporttillfällena har särskilda budgetuppföljningsmöten hållits med samtliga enhetschefer med budgetansvar, respektive avdelningschef, controller och ekonomichef. Fokus under dessa möten har varit kostnadskontroll, prognossäkerhet och lärande enhetschefer emellan.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	1 st	2 st	1 st	tas fram av nämnden	2015
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,78 %	99,06 %	100 %	100 %	VB 2015
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	99,3 %	100 %	100 %	VB 2015
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %	-1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2015

Nämndmål:

Nämndens verksamheter ryms inom fastställd budget.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden har en budget i balans.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånarna får bästa möjliga kvalitet och varje skattekrona används resurseffektivt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 ILS-gruppen ska arrangera analysseminarium för förvaltningens chefer.	2015-02-01	2015-10-30	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål om ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Förvaltningen bedömer att sex av de åtta tillhörande målen för verksamhetsområdet har uppfyllts under året och nio av elva nämndmål bedöms vara uppfyllda.

Nämndmålet om att nämndens verksamheter är fria från diskriminering bedöms uppnås delvis vilket beror på nämnden inte når målet avseende andelen medarbetare som inte upplever sig ha varit utsatt för diskriminering, kränkande behandling (mobbing) eller trakasserier på arbetsplatsen. Nämndens målsättning att ytterligare höja resultaten från medarbetarenkäten uppnåddes inte och därmed bedöms målet om att nämnden är en bra arbetsgivare med goda

arbetsvillkor endast delvis uppnås.

Måloppfyllelsen för verksamheterna samt en kortfattad redovisning av den verksamhet som bedrivits under året beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. För indikatorer som inte uppfylls helt och för aktiviteter som ej är genomförda lämnas en kommentar under respektive indikatorer eller aktivitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden har delvis bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges mål. Under detta mål ligger i huvudsak ett arbetsgivarperspektiv på diskrimineringsfrågorna.

Resultaten från medarbetarenkäten 2015 visar att 18 procent av respondenterna i medarbetarenkäten upplever att de under det senaste året har varit utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling (mobbing) eller trakasserier på arbetsplatsen. Förvaltningen har under året arbetat med jämställdhets- och mångfaldsfrågor och har ett viktigt arbete framför sig för att säkerställa att medarbetare inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats.

Resultaten från medarbetarenkäten visar samtidigt att en hög andel medarbetare anser att det på arbetsplatsen finns ett tydligt ställningstagande i ord och handling mot trakasserier. En majoritet upplever att det finns ett öppet och tillåtande klimat på arbetsplatsen där alla som vill kan vara öppna med sin religion, sexuella läggning, etniska tillhörighet och funktionsnedsättning. Förvaltningen fortsätter det förebyggande arbetet mot diskriminering, kränkande särbehandling och trakasserier under kommande verksamhetsår.

Under året har chefer deltagit i en arbetsmiljöutbildning med diplomering samt i en utbildning om jämställdhets- och mångfaldsfrågor. Utbildningarna har gett kunskaper för att förebygga och hantera psykosociala arbetsmiljöproblem.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Nämnden ska samverka med rådet för mänskliga rättigheter för att stärka arbetet mot diskriminering och motverka en etnisk- och könssegregerad verksamhet	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Stadsdelsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning beroende på kön	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är fria från diskriminering.

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Invånare och medarbetare upplever att nämndens verksamheter är fria från diskriminering.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	82 %		100 %	100 %	2015
Analys Resultatet från medarbetarenkäten 2015 visar att 18 procent av medarbetarna uppger att de under det senaste året har varit utsatt för diskriminering, kränkande särbehandling (mobbing) eller trakasserier på arbetsplatsen. Under året har förvaltningen fortsatt det förebyggande arbetet mot diskriminering, kränkande särbehandling och trakasserier genom utbildningsinsatser och dialog med medarbetare och chefer.					

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls delvis

Analys

Nämnden har delvis bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges mål om att Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor.

Under 2015 har arbetsmiljöfrågor varit i fokus och det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvecklats, en ny arbetsmiljöpolicy är framtagen och förvaltningsgemensamma lönekriterier har införts.

Resultaten från årets medarbetarenkät visar att medarbetarna upplever att de har tydliga mål på arbetsplatsen, ett högt förtroende för arbetsledning, att arbetet känns meningsfullt, att det finns kollegialt stöd och lärandet i arbetet samt att verksamheten utvecklas och förbättras. Generellt är resultaten från medarbetarenkäten höga men de uppsatta årsmålen avseende aktivt medskapande, ledarskap och motivation uppnåddes ej.

Förvaltningen har erbjudit en kontinuerlig kompetensutveckling till medarbetare och chefer. Chefer har fått utbildning i arbetsmiljö, jämställdhet och mångfald, offentlighet och sekretess och arbetet med att styra mot resultat har fortsatt. En kompetenshöjning hos förvaltningens chefer skapar förutsättningar för att förvaltningen ska fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare.

Den ökade sjukfrånvaron har varit en utmaning för förvaltningen. Den totala sjukfrånvaron är nu 7,6 procent vilket är en ökning med 0,5 procentenheter sedan föregående år, en liknande utveckling som syns i övriga delar av staden. Ett arbete med att kartlägga de bakomliggande faktorer som påverkar sjukfrånvaron har genomförts under verksamhetsåret. Den vanligaste orsaken till långtidssjukskrivning bland förvaltningens medarbetare är psykisk ohälsa, vilket även är den sjukskrivningsorsak som ökar mest. Förskollärarna är en grupp vars frånvaro till stor del förklaras av detta. Det är även en grupp vars sjukfrånvaro stiger och ligger högt i jämförelse med andra stadsdelsförvaltningar. Under 2016 kommer en aktivitetsplan för sänkt psykisk ohälsa bland förskollärarna att tas fram.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	--------------------------	--------	-------------	--------

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	80	81	82	82	2015
Analys Nämndens resultat är detsamma som resultatet för hela staden. Förvaltningen fortsätter arbetet med att kontinuerligt erbjuda chefer utbildning i bland annat arbetsmiljö och resultaten från medarbetarenkäten följs upp på respektive enhet genom enhetsspecifika mål och förslag på aktiviteter.					
  Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	36,36 %	9,09 %	50 %	100 %	2015
Analys Det finns 14 tillsvidareanställda medarbetare med deltidsanställning vars önskemål arbetsgivaren ej har kunnat tillgodose. Resultaten har förbättrats från föregående år och förvaltningen fortsätter arbetet med att erbjuda ofrivilligt deltidsanställda heltid.					
  Ledarskapsindex	76		78	78	2015
Analys Ledarskapsindex har sjunkit något sedan föregående år och är nu två procent lägre än stadens resultat. Samtliga enheter och avdelningar arbetar med resultaten från medarbetarenkäten i syfte att identifiera förbättringsområden och formulerar mål och aktiviteter i syfte att förbättra resultaten.					
  Motivationsindex	80		82	82	2015
Analys Nämnden har samma resultat som föregående år och samma resultat som staden, dvs. 80. Samtliga enheter arbetar med resultaten från medarbetarenkäten i syfte att identifiera förbättringsområden och formulerar mål och aktiviteter i syfte att förbättra resultaten.					
  Sjukfrånvaro	7,6 %	7,1 %	6 %	4,4 %	VB 2015
Analys Förvaltningens totala sjukfrånvaro på 7,6 procent per november har ökat med 0,5 procentenheter sedan årsskiftet. Under 2016 kommer en aktivitetsplan för sänkt psykisk ohälsa bland förskollärarna att tas fram.					
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,6 %		2,2 %	tas fram av nämnden	VB 2015
Analys Korttidssjukfrånvaron har ökat med 0,2 procentenheter till sedan årsskiftet. Under 2016 är ett fokusområde att utveckla arbetsmetoder för uppföljning av sjukfrånvaron och framtagande av åtgärdsplan för sänkt sjukfrånvaro.					
  Styrningsindex	82		82	82	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2015-01-01	2015-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, äldre- och barnnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare.	2015-01-01	2015-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kommunstyrelsen ska i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och äldre- och barnnämnden ta fram stadsövergripande insatser för att förbättra arbetsvillkoren inom socialtjänst/biståndsbedömning, genom exempelvis ledarutvecklingsprogram och gemensamma introduktionsprogram/mentorprogram för socialsekreterare och biståndsbedömare Dessa åtgärder ska komplettera insatser för bättre arbetsvillkor som ska göras inom ramen för verksamheterna.	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Ett ökat genus- och jämlikhetsperspektiv genomsyrar personalpolitiken

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Chefer och medarbetare har kunskap om genus- och jämlikhetsperspektiv.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel chefer som deltagit i förvaltningens utbildning om jämställdhet och mångfald	91,89 %		100 %		2015
Analys Tre av 37 chefer hade förhinder och deltog ej på förvaltningens utbildning om jämställdhet och mångfald.					
 Andel medarbetare som anser att det på sin arbetsplats finns ett tydligt ställningstagande i ord och handling mot trakasserier	95		95		2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetslagledare och samordnare inbjuds till förvaltningens utbildning för chefer om jämställdhet och mångfald	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Delta i Nyckeltalsinstitutets årliga jämställdhetsmätning, JÄMIX.	2015-01-01	2015-06-30	
✓ Framtagande av förslag till ny jämställdhets- och mångfaldsplan inför år 2016	2015-01-01	2015-12-31	
✓ Förvaltningens chefer har en dialog om förvaltningens resultat i JÄMIX.	2015-01-01	2015-12-31	
✓ På APT diskutera arbetsmiljö-, jämställdhets- och mångfaldsfrågor för att inhämta medarbetarnas synpunkter	2015-01-01	2015-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	och förslag			
✓	På APT-möte diskutera förvaltningens Rutin för att förebygga och hantera kränkande särbehandling och trakasserier	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Medarbetarenkätens goda resultat kvarstår och motivationsindex ökar. Medarbetarna vet vilka lönekriterier som finns på arbetsplatsen och har en individuell utvecklingsplan.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel chefer som deltagit i arbetsmiljöutbildning med diplomering	100 %		100 %		2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla enheter ska ha en hälsocoach.	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Alla enheter ska ta fram en friskvårdsplan och en plan för att sänka sjukfrånvaron.	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Enheterna ska skapa åtaganden utifrån medarbetarenkätens resultat . Dessa ska följas upp i samband med uppföljningen av verksamhetsplanen	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete ska kvalitetsutvecklas.	2015-01-01	2015-12-31	

Deltid till heltid

Förvaltningen gör kontinuerligt en översyn för att kunna erbjuda kombinerade tjänster inom olika delar av organisationen. Under året har förvaltningen kunnat erbjuda 8 personer heltidsanställningar vilket är en förbättring från föregående år. Det finns 14 tillsvidareanställda medarbetare med deltidsanställning vars önskemål arbetsgivaren ej har kunnat tillgodose. Tjänsterna som har berörts finns främst inom förskola och äldreomsorg. Chefernas arbete med bemanningsplanering är viktig för att säkerställa att medarbetare med ofrivillig deltid erbjuds heltid och att nya deltidsanställningar begränsas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att vara en jämställd och jämlik stadsdelsnämnd som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att säkerställa ett tydligt barnperspektiv i handläggningen, barn och ungas synpunkter tas tillvara och deras önskemål vägs alltid in vid beslut som rör dem. Insatserna som ges utgår från evidensbaserade metoder och praktik. Ett utvecklingsarbete som bedrivits på förvaltningens familjeenhet har resulterat i en systematisk uppföljning av barn och ungas upplevelse av mötet med socialtjänsten. Resultatet hittills har inneburit en mer barnanpassad samtalsmiljö för att på så sätt främja barnets delaktighet och stärka barnets ställning i verksamheten.

Enligt barnkonventionen och den svenska strategin för att stärka barnets rättigheter ska samhället erbjuda föräldrar stöd i sitt föräldraskap. Några av de bärande tankarna i strategin är att stödet ska vara frivilligt och styras av föräldrarnas egna behov av stöd. Förvaltningen har även erbjudit seminarier och skriftlig information till skolor, förskolor och olika enheter inom vuxenpsykiatri i syfte att stärka samverkan.

Under året har förvaltningen deltagit i den förvaltningsövergripande arbetsgruppen Staden i ögonhöjd, som arbetar utifrån målet om att barn och ungas behov ska beaktas i de fysiska miljöer där barn vistas. Arbetsgruppens syfte är att förverkliga FN:s barnkonvention i frågor om stadsplanering och har under året haft i uppdrag att utreda hur staden kan arbeta med barnkonsekvensanalyser i stadsutvecklingen.

Förvaltningen har tagit hänsyn till barn och ungas behov i detaljplaneremisser och i utvecklingen av stadsdelsområdenas parker, det kan både handla om att planera för mer lek och fritidsmöjligheter och att bjuda in barn och unga vid parksamråd. Under året har riktad dialog mot barn och unga genomförts vid framtagande av program för upprustning av Observatoriekullen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Barn och ungas rättigheter och behov tas till vara och deras inflytande stärks.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den kommunala servicen, såväl som det offentliga rummet, är utformad efter barns och ungas behov, rättigheter och intressen. Barn och unga har tydliga kanaler för att påverka och vet vart de ska vända sig för att påverka.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål om ett Stockholm där ingen behöver vara rädd för våld.

Förvaltningens specialister som särskilt arbetar med att ge stöd till personer utsatta för våld i nära relationer har under året påbörjat en fördjupningskurs på universitetsnivå. Den lokala resursgruppen mot våld i nära relationer har under hösten intensifierat sina träffar utifrån ett ökat behov av att få rådgöra och få vägledning i konkreta ärenden.

Socialnämnden har under året beviljat nämnden MUST-medel (Mutual Study Visits) och ett studiebesök på Gotland har genomförts. Studiebesöket resulterade i ett erfarenhetsutbyte och en ökad kunskap om metoder för att ge stöd till äldre personer och personer med funktionsnedsättningar som utsätts för våld. Medarbetarna som deltog i studiebesöket har sedan genomfört en utbildningsdag för kollegor och kommer under 2016 driva ett förbättringsarbete med fokus på särskilt sårbara grupper.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	26 st		25 st	tas fram av nämnden	2015
Analys					
Av antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten är 24 kvinnor och 2 män.					

Nämndmål:

Invånare som utsätts för våld i nära relationer identifieras och ges stöd utifrån sina behov och barn som upplever våld mot närstående uppmärksammas särskilt.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personer utsatta för våld i nära relationer erbjuds ett samordnat individuellt utformat stöd för att förändra sin situation. Medarbetare inom samtliga verksamhetsområde har kunskap för att upptäcka om någon är utsatt och vet vilket stöd som kan erbjudas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål om att Stockholm är en tillgänglig stad för alla.

Genomförda uppföljningar inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri visar på verksamheter av god kvalitet, brukarinflytande där personer med funktionsnedsättning klarar sitt dagliga liv, har en hållbar boendesituation och en meningsfull sysselsättning.

Resultaten från brukarundersökningarna 2015 är fortsatt goda och visar en hög andel brukare som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal, att de upplever trygghet i och att de har ett fungerande boende. Förvaltningen har goda resultat men når inte årsmålen vad gäller nöjda brukare inom daglig verksamhet, korttidsboende och LSS-boende. Det är ungefär två tredjedelar som har lämnat svar på stadens brukarenkät. Även fortsättningsvis är det viktigt att på olika sätt försöka öka andelen svarande för att få svar på frågorna om vad brukarna anser om innehållet i de insatser som utförs.

Trygghet och tillgänglighet är viktigt för parkbesökarna och beaktas i varje parkupprustning. Under 2015 har arbetet med att åtgärda lätt avhjälpbara hinder på gångtor samt tillgänglighetsanpassningar i olika lekplatser genomförts i stadsdelsområdet, bland annat i Vanadislund, Observatorielunden och Hälsingehöjden. Förvaltningen har under året inventerat alla lekplatser ur tillgänglighetssynpunkt vilket ligger till grund för prioriteringar. Inventeringen finns med i sin helhet som en bilaga till parkplanen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	80 %	tas fram av nämnden	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	95,4 %	92 %	87 %	85%	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79,1 %	83 %	79 %	68 %	2015
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med	71 %	69 %	53 %	tas fram av nämnden	2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
funktionsnedsättning)					
  Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	87,1 %	92 %	72 %	tas fram av nämnden	2015
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	96,7 %	94 %	95 %	89 %	2015
  Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	93 %	93 %	85 %	2015
Analys Analys- och förbättringsarbete kommer att vidtas under 2016.					
  Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	79 %	88 %	88 %	2015
Analys Analys- och förbättringsarbete kommer att vidtas under 2016.					
  Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	100 %	95 %	83%	2015
Analys Analys- och förbättringsarbete kommer att vidtas under 2016.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälptra hinder	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Den offentliga miljön är tillgänglig för alla.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla har möjlighet att ta del av den offentliga miljön oavsett fysiska och sociala förutsättningar. Den offentliga miljön är tillgänglig och jämlik.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Löpande tillgänglighetsanpassningar av nämndens lokaler, när behov uppstår.	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Tillgänglighetshöjande åtgärder i parker och grönområden genomförs	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Invånare och brukare blir väl bemötta i kontakter med nämndens verksamheter.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Invånare som är i kontakt med förvaltningen upplever att de får god service. Brukare i nämndens verksamheter upplever att de får ett bra bemötande.

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är tillgängliga.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning klarar sitt dagliga liv, har en hållbar boendesituation och en meningsfull sysselsättning. Alla deltar på lika villkor i samhällets gemenskap. Nämndens verksamheter är tillgängliga och jämlika

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen anordnar ett klarspråksseminarium riktat till förvaltningens chefer.	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Förvaltningen chefer ska använda sig av stadens bemötandeverktyg.	2015-01-01	2015-12-31	
II	Förvaltningen följer upp förra årets utbildningar i klarspråk och ser om de lett till önskad förändring.	2015-01-01	2015-12-31	Avvikelse
Analys Uppföljning ej genomförd.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Valdeltagande i allmänna val är ett bra mått på invånarnas makt, delaktighet och inflytande och således demokratisk delaktighet. Norrmalms stadsdelsområde har ett högt valdeltagande men däremot finns det skillnader mellan olika grupper där ungdomar representation och valdeltagande är lägre. Under verksamhetsåret har förvaltningen fortsatt arbetet med att

utveckla delaktighet, inflytande och social sammanhållning, i enlighet med de extra medel som tilldelades i avstämningsärendet.

Förtroendet för lokala myndigheter är avgörande för upplevelsen av myndigheters legitimitet och i Folkhälsoenkäten, 2014 uppger 90 procent av invånarna att de har förtroende för Norrmalms stadsdelsförvaltning. Enkäten visar att det även finns skillnader mellan könen när det gäller tillit till lokala myndigheter, generellt svarar fler män än kvinnor att de har låg tillit till stadsdelsförvaltningen.

Under 2015 har ett särskilt fokus legat på ungdomarnas delaktighet och inflytande. En kartläggning och en workshop har genomförts i samverkan med kunskapscentrum OpenLab, representanter från ungdomsrådet och ungdomar från stadsdelsområdet. Dialogen med ungdomarna visade att de värdesätter kvalitet i verksamheten framför kvantitet. Ungdomarnas önskemål var främst fler och enklare aktiviteter som skapar gemenskap framför att fritidsgården har generösa öppettider.

Ett arbete har inletts med att utveckla ungdomsrådets medverkan i den politiska processen. En arbetsordning för ungdomsrådet har påbörjats under året där ungdomarna varit delaktiga.

Öppna sammanträden och möjligheterna att lämna medborgarförslag bidrar till kommunfullmäktiges mål om en demokratisk stad där medborgarna har inflytande. Förvaltningen inhämtar synpunkter och samverkar med brukargrupper, medborgare, samverkansaktörer och de lokala råden i syfte att öka medborgarnas inflytande. Inom ramen för en pågående översyn av nämndprocessen utvecklas förutsättningar för att förvaltningens funktionshinderråd och pensionärsråd ska kunna komma in tidigare i beslutsprocessen.

Nämndmål:

Invånarna känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Norrmalm har en levande närdemokrati där de boende och verksamma upplever att det är lätt att påverka såväl den kommunala servicen som förändring och utveckling.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	En föreläsning om offentlighets- och sekretesslagen för berörda medarbetare på förvaltningen.	2015-01-01	2015-10-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål.

Förvaltningen har under året haft ett varierat utbud av kulturaktiviteter för barn, ungdomar och äldre. Kulturaktiviteterna har genomförts i verksamheternas egen regi, i samarbete mellan

förvaltningens verksamheter och stadens aktörer.

Barn och ungdomar har erbjudits miljöer där skapande och rörelse är en naturlig del och förvaltningen har utnyttjat gemensamma resurser som finns i staden och samverkat med olika kulturaktörer. Barn söker och erövrar kunskap genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande, men också genom att iaktta, samtala och reflektera. I syfte att barn ska ha nära till kultur och eget skapande erbjöds alla barn i förskolan minst två professionella kulturupplevelser som exempelvis dans, museum- och teater besök. Mötena har gett avtryck i verksamheten på förskolan och samtal med barnen om kulturupplevelser visar på en språklig utveckling med nya begrepp och ord. Barnen har vidare erövrat kunskap om olika konstformer vilket har lett till en utveckling av deras eget kulturskapande.

För ungdomar med funktionsnedsättning finns en öppen fritidsverksamhet, Tre Liljor. De ungdomar som regelbundet besöker verksamheten visar goda resultat där det sociala samspelet stärks och musikintresse utvecklas.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att andel vårdnadshavare som är nöjda med barnens deltagande i professionella kulturupplevelser har ökat. Utifrån analysen av föregående års resultat har förvaltningen under året kommunicerat förskolans kulturuppdrag på ett tydligare sätt vilket medfört att vårdnadshavarna har fått en ökad förståelse och kunskap om vad deras barn erbjuds.

För äldre utgör kulturen en viktig del i nämndens mål om att brukare har en meningsfull tillvaro genom sociala aktiviteter. Äldre har erbjudits olika former av kultur och hälsofrämjande aktiviteter, på de öppna mötesplatserna och på särskilda boenden.

Inom omsorgen om funktionsnedsatta har utflykter, aktiviteter och semesterresor erbjudits. Socialtjänstens allmänpsykiatriska stödteam har genom sin kulturgrupp erbjudit utflykter och aktiviteter. Antalet gruppmedlemmar har ökat under 2015 och aktiviteterna är mycket populära.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	76,86 %		75 %	fastställs 2015	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska göra en inventering av träffpunkter och verksamhet som riktar sig till flickor ta fram förslag på nya verksamheter i de stadsdelar där det finns ett behov.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Barn och unga upplever och utövar själva olika former av kultur.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolan och den öppna fritidsverksamheten har miljöer som skapar nyfikenhet och lust till eget kulturskapande. Förskolorna och den öppna fritidsverksamheten nyttjar stadens kulturutbud.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att i upphandlingar bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar stad.

Förvaltningen deltar i stadsövergripande nätverksträffar och relevanta utbildningar i syfte att hålla sig uppdaterad på utveckling och möjligheter inom området. En viktig del i detta arbete är också att fortsatt verka för en hög avtalstrohet då befintliga ramavtal, varav många är centralt upphandlade i staden, är en garant för att exempelvis relevant miljöhänsyn har tagits i upphandlingen.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med trafikenämnden utveckla en gemensam modell för upphandling och uppföljning av avtal med externa entreprenörer.	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar bidrar till att utveckla staden i hållbar riktning.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Tydligare kvalitetskrav. Nämnden tar social och miljömässig hänsyn i de upphandlingar som görs.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

Stadsdelsnämnden redovisar en budget i balans. Bokslutet visar ett överskott för driftsbudgeten om 0,2 mnkr före resultatöverföringar. När hänsyn tagits till resultatenheternas resultat som förs över till nästa år blir resultatet ett överskott om 2,3 mnkr.

Mnkr (netto)	Budget 2015	Utfall 2015	Avvikelse 2015	Nettoförändr resultat fond	Avvikelse 2015 efter res överföring	Avvikelse 2014 efter res överföring
Nämnd- och förvaltningsadm.	32,3	29,7	2,6		2,6	2,8
Individ- och familjeomsorg	66,0	68,3	-2,3	0,3	-2,6	-1,1
<i>Varav socialpsykiatri</i>	23,2	22,797	0,4	0,3	0,1	1,0
Stadsmiljöverksamhet	16,4	16,1	0,3		0,3	0,3
Avskrivningar	11,6	11,4	0,2		0,2	-0,1
Internräntor	1,3	1,0	0,3		0,3	-0,1
Förskola	251,2	253,3	-2,1	-2,8	0,7	-0,7
Äldreomsorg	453,6	458,5	-4,9		-4,9	3,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	181,5	183,9	-2,4		-2,4	-3,1
Barn, kultur och fritid	15,8	10,2	5,6	0,4	5,2	5,9
Arbetsmarknadsåtgärder	4,6	3,9	0,7		0,7	0,4
Ekonomiskt bistånd	24,9	22,6	2,3		2,3	1,5
Summa	1 059,2	1 059,0	0,2	-2,1	2,3	9,7

Bokslut 2015 i förhållande till tertialrapport 1 och 2

Kostnader/Intäkter (mnkr)	T1	T2	Bokslut 2015	Diff T2/bokslut	Diff T2/ bokslut i %
Kostnader	1 215,5	1 237,4	1 254,0	16,6	1,3%
Intäkter	-161,0	-177,4	-195,1	-17,7	10%
Netto drift	1 054,5	1 060,0	1 059,0	-1,0	-0,1%

Avseende nettoresultatet så har prognossäkerheten varit god under året. Differensen avseende intäkterna i bokslutet i förhållande till tertialrapporterna beror på ökade intäkter från migrationsverket under årets fyra sista månader. I tertialrapport 1 och 2 så var det svårt att förutse antalet ensamkommande flyktingbarn under hösten 2015.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Nämnd- och förvaltningsadministration	2,6	3,5	1,0	2,8
Summa	2,6	3,5	1,0	2,8

För nämnd- och förvaltningsadministration redovisas ett överskott om 2,6 mnkr. Överskottet beror på vakanta tjänster och ett planerat överskott för att täcka underskott inom andra verksamhetsområden.

Bokslut 2015 i förhållande till tertialrapport 1 och 2

Det försämrade resultatet i förhållande till tertialrapport 2 beror på kostnader som är av engångskaraktär.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Barn och Unga	-2,8	-1,0	-1,3	-2,4
Missbruk	0,1	-0,2	0,0	0,3
Socialpsykiatri	0,1	0,2	0,0	1,0
Summa	-2,6	-1,0	-1,3	-1,1

Inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri redovisas ett underskott om 2,3 mnkr före och ett underskott om 2,6 mnkr efter resultatöverföringar. Antalet insatser under året redovisas i bilaga 5.

Barn och Unga

Verksamhet för barn och ungdomar redovisar underskott om 2,8 mnkr, vilket beror på att antalet ungdomar med insatser på hem för vård eller boende (HVB) och på boenden i statens regi (SIS-institutioner) har ökat under det senaste året. Förvaltningen ser en fortsatt tendens att andelen ungdomar med psykisk ohälsa ökar. Antalet inledda utredningar har ökat med 33 procent sedan föregående år. En förklaring till ökningen är utredningar för ensamkommande barn och unga. Under 2015 blev drygt 100 barn och unga anvisade till nämnden vilket har inneburit ökade handläggningskostnader, kostnader som uppskattas till cirka 1 mnkr.

Vuxna

Missbruksvård för vuxna redovisar överskott om 0,1 mnkr. Förvaltningen har jobbat systematiskt med att följa upp de personer som varit placerade för att se hur de får sina behov tillgodosedda och för att aktivt planera för hur de ska kunna komma vidare. Värdefulla verktyg i det arbetet är såväl vårdprognosen som veckoredovisningen där minskade och ökade kostnader följs veckovis. Flera personer har under 2015 kunnat flytta vidare till tränings- eller försökslägenhet. Andra klienter har uppnått drogfrihet och ordnat med eget boende.

Socialpsykiatri

Beställaren inom verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 0,1 mnkr

Utföraren inom socialpsykiatri redovisar ett överskott om 0,3 mnkr före resultatöverföringar och ett överskott om 0,1 mnkr efter. Resultatenheternas resultat redovisas under rubriken "Resultatenheter".

Bokslut 2015 i förhållande till tertialrapport 1 och 2

I förhållande till tidigare lämnade prognoser så har resultatet för barn och unga försämrats. Skillnaden mellan tidigare prognoser och utfallet inom barn och unga beror på svårigheten att förutse behovet av nya insatser. För missbruk och socialpsykiatri så stämmer utfallet väl med tidigare lämnade prognoser.

Stadsmiljöverksamhet

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Stadsmiljöverksamhet	0,3	0,0	2,0	0,3
Avskrivningar	0,2	0,0	0,0	-0,1
Intern ränta	0,3	0,0	0,0	-0,1
Summa	0,8	0,0	2,0	0,2

Stadsmiljöverksamheten redovisar ett överskott om 0,3 mnkr exklusive kapitalkostnader. Nämnden har under året tilldelats 1 mnkr i budgetjustering för kostnader som avser fattiga EU-medborgare för renhållning och sanering. Kostnaden för detta uppgick till 1,1 mnkr under året.

Bokslut 2015 i förhållande till tertialrapport 1 och 2

Utfallet stämmer väl med tidigare lämnade prognoser.

Förskoleverksamhet

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Förskoleverksamhet	0,7	0,0	-0,5	-0,7
Summa	0,7	0,0	-0,5	-1,1

Förskoleverksamheten redovisar ett sammanlagt underskott om 2,1 mnkr före resultatöverföringar och överskott om 0,7 mnkr efter.

Samtliga förskolor har under 2015 utvecklat de pedagogiska miljöerna. För att genomföra detta arbete inklusive aktuellt lokalunderhåll så har förskolorna disponerat 2,8 mnkr från tidigare års resultatfond om 14,3 mnkr. Resultatenheternas resultat redovisas under rubriken "Resultatenheter".

Det genomsnittliga barnantalet under året var 1 930, (1 035 små barn 1-3 år, 893 stora barn 4-5 år samt 1 barn i allmän förskola), vilket är en minskning med 10 barn i jämförelse med 2014. Prognosen för 2016 visar på ytterligare minskning. Antalet inskrivna barn per månad redovisas i bilaga 6.

Bokslut 2015 i förhållande till tertialrapport 1 och 2

Utfallet stämmer väl med tidigare lämnade prognoser.

Äldreomsorg

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Avdelningsgemensamma kostnader	3,0	4,1	4,0	8,3
Beställare	-2,6	0,5	0,3	0,2
Norrmalms hemtjänst	-4,3	-4,1	-3,8	-4,7
Väderkvarnens VoB	-1,0	-0,5	-0,5	0,0
Summa	-4,9	0,0	0,0	3,8

För verksamhetsområdet äldreomsorg redovisas sammantaget ett underskott om 4,9 mnkr. Överskottet om 3 mnkr för avdelningsgemensamma kostnader är planerat för att balansera underskottet inom nämndens egen utförare av hemtjänst.

Beställarenheten redovisar ett underskott om 2,6 mnkr. Underskottet beror på en ökning av antalet insatser på vård- och omsorgsboenden, vilka har ökat med i snitt 10 helårsinsatser under andra halvåret 2015. Även antalet utförda timmar inom hemtjänst har ökat under samma period, ökningen har varit cirka 700 timmar/månad.

Hemtjänst Norrmalm redovisar ett underskott om 4,3 mnkr. Underskottet beror till största delen på att andel utförda av beviljade timmar är lägre än budgeterat, vilket delvis beror på problem med det nya ersättningssystemet när oklarhet fanns kring teknik och rapporteringsregler. Med anledning av detta genomfördes ett utvecklingsarbete under våren som resulterade i instruktioner, rutinskrivningar och utbildningar som kunde implementeras under hösten.

I maj införde enheten ett nytt system för verksamhetsplanering som bland annat tar hänsyn till vårdtagarnas behov, personalens kompetens och restider. Resultatet förväntas bli att bemanningen blir effektivare.

Väderkvarnens vård- och omsorgsboende redovisar ett underskott om 1 mnkr. Under 2015 har boendet haft flera inbrott. För att göra boendet tryggare för medarbetare och de boende så har investeringar för att öka säkerheten gjorts. Det har investerats i säkerhetsdörrar, nya passersystem samt att receptionen varit bemannad med en säkerhetsvakt under större delen av året.

Bokslut 2015 i förhållande till tertiärrapport 1 och 2

Utfallet för 2015 har försämrats i förhållande till tidigare prognoser vilket främst beror på fler insatser på vård- och omsorgsboenden och inom hemtjänst under sista tertiälen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-2,4	-2,9	-3,2	-3,1
<i>Varav avdelningsgemensamt</i>	0,0	0,5	0,0	0,3
<i>varav vuxna</i>	-1,1	-1,5	-1,8	-2,0
<i>Varav barn och ungdomar</i>	-0,8	-1,6	-1,2	-1,0
<i>Varav utförare</i>	-0,5	-0,3	-0,2	-0,4
Summa	-2,4	-2,9	-3,2	-3,1

För verksamhetsområdet redovisas ett underskott om 2,4 mnkr. Underskottet har successivt minskat under de senaste 5 åren, avvikelsen i förhållande till budget är drygt 11 mnkr mindre än i bokslut 2011.

Beställaren för barn och unga redovisar ett underskott om 0,8 mnkr. Underskottet beror på ökade kostnader för barn som har beviljats personlig assistans enligt LSS, kostnaderna har ökat med 3 mnkr de senaste två åren. Förvaltningen har sökt assistansersättning från försäkringskassan för flera barn men fått avslag.

Beställaren för vuxna redovisar ett underskott om 1,1 mnkr. Det egentliga underskottet är 5,6 mnkr eftersom årets totala budget har förstärkts med 4,5 mnkr från andra verksamhetsområden. Beviljade insatser har under året systematiskt setts över i syfte att säkerställa att det ligger i linje med goda respektive skäliga levnadsvillkor utifrån lagstiftning, förarbeten och praxis. En handlingsplan för att följa kostnaderna finns och uppföljning av planen sker varje vecka. På grund av kostnader för placeringar i gruppbofästäder som köps utanför upphandlade verksamheter enligt LOV så kvarstår ett underskott för verksamhetsområdet.

Nämndens gruppbofäst redovisar ett underskott om 0,5 mnkr. Underskottet beror på uteblivna intäkter på grund av en tom lägenhet under några månader. På grund av att gruppbofästen i augusti flyttade till nya lokaler var det svårt att få lägenheten uthyrd under denna period.

Bokslut 2015 i förhållande till tertiärrapport 1 och 2

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat. Skillnaderna beror bland annat på minskade kostnader för hemtjänst, avlösare och personlig assistans enligt LSS.

Barn, kultur och fritid

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Barn, kultur och fritid	5,2	3,0	2,0	5,9
Summa	5,2	3,0	2,0	5,9

Verksamhetsområdet för barn, kultur och fritid redovisar ett överskott om 5,2 mnkr efter resultatöverföring, varav 4 mnkr är ett planerat överskott för att täcka eventuella underskott

inom andra verksamhetsområden. Resultatet beror också på lägre kostnader för kolloverksamhet än planerat, i samband med tertialrapport 1 så tilldelades nämnden extramedel för sommarkollo som inte har behövt användas.

Bokslut 2015 i förhållande till tertialrapport 1 och 2

Utfallet för 2015 har förbättrats i förhållande till tidigare prognoser vilket främst beror på att planerat överskott inte har disponerats.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Avvikelse jämfört med budget (mnkr)	Bokslut 2015	Prognos T2	Prognos T1	Bokslut 2014
Arbetsmarknadsåtgärder	0,7	0,0	0,0	0,4
Ekonomiskt bistånd	2,3	0,0	0,0	1,5
Summa	3,0	0,0	0,0	1,9

För ekonomiskt bistånd redovisas ett överskott om 2,3 mnkr. Av överskottet avser 0,6 mnkr handläggning. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har minskat med cirka 200 tkr per månad under året vid en jämförelse med 2014. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under de senaste fyra åren, se tabell nedan. Enheten har under flera år arbetat med en åtgärdsplan som upprättades i samband med processkartläggningar. Arbetet utifrån åtgärdsplan resulterade i en mängd förbättringsåtgärder i form av effektivare arbetsrutiner och ökad kvalitet. Arbetet har visat goda resultat och kostnaderna har minskat.

År	Antal hushåll med ekonomiskt bistånd (i snitt/år)
2012	237
2013	216
2014	197
2015	161

För arbetsmarknadsåtgärder redovisas ett överskott om 0,7 mnkr. Kostnaderna för OSA-anställningar, feriearbetare och handläggning har varit lägre än budgeterat.

Bokslut 2015 i förhållande till tertialrapport 1 och 2

I förhållande till tidigare lämnade prognoser visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat. Differensen mellan bokslut och prognoserna i tertialrapport 1 och 2 beror på att antalet hushåll har minskat mer än prognostiserat främst under årets sex sista månader samt att handläggningskostnaderna varit 0,6 mnkr lägre än budgeterat.

Kostnads- och intäktsutveckling personalkostnader samt per verksamhetsområde

Nedan redovisas förändringen av kostnader och intäkter mellan 2014 och 2015. Kommentarer görs avseende personalkostnader samt för verksamhetsområden där förändringen är väsentlig.

Mnkr	Kostnader 2014	Intäkter 2014	Kostnader 2015	Intäkter 2015	förändring *
Nämnd- och förvaltningsadministration	28,7	-1,8	30,9	-1,1	2,9

Mnkr	Kostnader 2014	Intäkter 2014	Kostnader 2015	Intäkter 2015	förändring *
Individ- och familjeomsorg	91,5	-26,1	105,1	-36,8	2,9
Stadsmiljöverksamhet	47,2	-29,4	43,7	-27,6	-1,7
avskrivningar	5,4		11,4		6,0
internräntor	1,4		1,0		-0,4
Förskola	274,1	-27,1	281,3	-28,0	6,3
Äldreomsorg	530,0	-86,2	551,1	-92,6	14,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	184,4	-8,8	190,9	-7,0	8,3
Barn, kultur och fritid	10,6	-0,9	11,2	-1,0	0,5
Arbetsmarknadsåtgärder	2,5	0,0	3,9	0,0	1,4
Ekonomiskt bistånd	26,5	-1,6	23,6	-1,0	-2,3
Summa	1 202,3	-181,9	1 254,0	-195,1	38,5

* - = minskad
kostnad

Individ- och familjeomsorg

Både kostnader och intäkter har under 2015 ökat med cirka 10 mnkr. Förändringen beror framförallt på ett ökat antal ensamkommande flyktingbarn under andra halvåret.

Stadsmiljö

Kostnaderna för avskrivningar och intern ränta har ökat med 5,6 mnkr, vilket beror på nya regler för avskrivningar. De nya reglerna har medfört att kostnaderna för avskrivningarna inom stadsmiljöverksamheten ökat på grund av att avskrivningstiderna har kortas ned.

Förskola

Kostnaderna har totalt ökat med 7,2 mnkr vilket främst beror på ökade personalkostnader. Personalkostnaderna har ökat med 9,8 mnkr se förklaring under rubrik personalkostnader.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen har kostnaderna för köp av verksamhet ökat med 21,1 mnkr enligt nedan:

- Vård- och omsorgsboenden, ökade kostnader om 15,3 mnkr
- Hemtjänst i ordinärt boende, ökade kostnader om 9,6 mnkr
- Profilboenden, minskade kostnader om 2 mnkr.
- Servicehus, minskade kostnader om 3,1 mnkr.
- Övrigt, ökade kostnader om 1,3 mnkr

Beställarens köp av hemtjänstinsatser i ordinärt boende har ökat med 9,6 mnkr. Cirka 4 mnkr förklaras av prisökningar om 4 procent och 4,6 mnkr av ökade volymer.

Kostnaderna för köp av platser inom särskilda boendeformer har ökat med 15,3 mnkr. Höjd ersättning om 2,1 procent har medfört kostnadsökningar om 4,5 mnkr och större volymer kostnadsökningar om 10,8 mnkr. Under året köptes i snitt 425 helårsplatser att jämföra med 2014 då det köptes 411 helårsplatser.

Intäkterna har ökat med 6,4 mnkr. Ökningen beror främst på projektmedel som har beviljats under året.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning har kostnaderna ökat med 6,5 mnkr. Ökningen av kostnaderna kan framförallt härledas till kostnader för gruppbofasta. När det gäller gruppbofasta så erhåller nämnden budgettilldelning i form av prestationsersättningar.

Personalkostnader

Personalkostnaderna totalt för nämnden ökat med 18,4 mnkr eller 4,9 procent. Av ökningen avser cirka 9 mnkr årets löneavtal.

Inom äldreomsorg har personalkostnaderna ökat med 8 mnkr. Av ökningen avser cirka 2,4 mnkr årets löneavtal och 5,6 mnkr ökad bemanning på grund av projekten, en sammanhållen vård och ökad bemanning inom äldreomsorg.

Inom verksamhetsområdet förskola har personalkostnaderna ökat med 9,8 mnkr. Av ökningen avser cirka 4,7 mnkr årets löneavtal och 5,1 mnkr av ökade lönekostnader för anställda för barn i behov av särskilt stöd samt ökade lönekostnader i samband med införandet av skolplattformen.

Resterande verksamhetsområdets personalkostnadsförändringar förklaras främst av årets löneavtal.

Resultatenheter

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 procent av bruttobudgeten innevarande år. Resultatfondens ackumulerade överförda överskott får maximalt motsvara 10 procent av bruttobudgeten. En förutsättning är att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet.

I tabellen nedan redovisas resultatenheternas resultat för året. Se även bilaga. Nämndens samlade resultat försämras sammantaget med 2,1 mnkr.

Mnkr	Resultatöverföring från 2014	Resultat 2015	Resultatöverföring till 2016
Förskolor			
Förskolorna Mitt i City	2,2	0,4	2,6
Johannes förskolor	1,3	-0,6	0,7
Karlbergs förskolor	3,7	-0,1	3,6
Vasaparkens förskolor	0,9	-0,9	0,0
Odenplans förskolor	3,8	-1,1	2,8
Matteus förskolor	2,3	-0,5	1,8
Summa Förskola	14,3	-2,8	11,5
Utförarenheten Socialpsykiatri	-0,2	0,3	0,1
Fritidsenheten	0,4	1,0	0,9
Summa resultatenheter	14,5	-1,5	12,4

Förskolans sex resultatenheter redovisar underskott om sammantaget 2,8 mnkr för årets verksamhet. Samtliga förskolor har under 2015 utvecklat de pedagogiska miljöerna. För att kunna genomföra detta arbete inklusive aktuellt lokalunderhåll så har förskolorna disponerat medel om 2,8 mnkr från tidigare års resultatfond om 14,3 mnkr. Inklusive 2014 års resultatfond redovisas ett överskott om 11,5 mnkr som överförs till 2016.

Utföraren inom socialpsykiatri redovisar överskott om 0,3 mnkr för årets verksamhet. Inklusive 2014 års resultatfond redovisas ett överskott om 0,1 mnkr som överförs till 2016.

Fält- och fritidsenheten redovisar ett överskott om 1 mnkr för 2015. Enligt reglerna för resultatenheter får resultatfonden endast uppgå till 10 procent av enhetens bruttobudget, vilket motsvarar 0,9 mnkr som överförs till 2016.

Investeringar

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget för 2015 tilldelats 7,7 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Från 2014 har 2,6 mnkr överförts till 2015 och fördelats till pågående projekt, som hade försenats under 2014.

I samband med verksamhetsplan 2015 beviljades stadsdelsnämnden investeringsmedel från central medelsreserv för oförutsedda investeringar om totalt 2,8 mnkr för tillgänglighetsanpassningar på lekplatser samt för att åtgärda gångytor i Spökparken.

Stadsdelsnämnden har beviljats reinvesteringsmedel om 3,7 mnkr, för angelägna åtgärder med syfte att förlänga parkanläggningarnas livslängd. Dessa medel har använts bland annat för att renovera gummiberget i Vasaparken, delar av Observatorielundens bäckfåra, förbättring av gångväg vid Brunnsviken samt åtgärder i Monica Zetterlunds park.

Investeringsmedlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2015	T2 2015	Bokslut 2015
Vanadislunden	5,5	7,4	6,0
Observatorielunden	0,5	0,5	0,5
Parkplan	0,1	1,1	1,0
Vasaparken	0,6	0,7	0,7
Småparker	1,0	0,6	0,6
Tillgänglighet	2,8	2,8	2,8
Reinvesteringar	3,7	3,7	2,9
Överfört från 2014	2,6	0,0	0,0
Summa	16,8	16,8	14,5

Maskiner och inventarier

Nämnden har erhållit 2,7 mnkr för investeringar i maskiner och inventarier och redovisar överskott om 2,2 mnkr.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden i detta ärende.

Stora projekt som inte är investeringar

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden i detta ärende.

Ombudgeteringar

De flesta investeringsprojekt följer budget med mindre omfördelningar mellan projekten. Entreprenören har dock inte hunnit med att under året utföra alla projekt enligt tidplan. Stadsdelsnämnden ansöker därför om ombudgetering av överskjutande medel om 2,3 mnkr så att projekten kan färdigställas under våren 2016. Dessa projekt är bland annat Vanadislundens nedre lekplats och reinvesteringsåtgärder i Monica Zetterlunds park och i Spökparken.

Medel för lokaländamål

Inte aktuellt för stadsdelsnämnden i detta ärende.

Analys av balansräkning

Mnkr	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Anläggningstillgångar	70,7	67,8
Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	13,6	13,7
Diverse kortfristiga fordringar	16,1	1,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31,7	31,9
Likvida medel och placeringar	0,1	0,0
Summa omsättningstillgångar	61,4	47,0
Summa tillgångar	132,2	114,8
Skulder och eget kapital		
Eget kapital	-27,2	6,1
Kortfristiga skulder till kunder	0,0	0,0
Leverantörsskulder	-71,1	-81,1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-33,9	-39,7
Summa skulder och eget kapital	-132,2	-114,8

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar har ökat med 14,4 mnkr jämfört med år 2014, vilket beror på ökad statlig fordring mot Migrationsverket avseende ensamkommande flyktingbarn.

Skulder

Leverantörsskulderna har minskat med 9,6 mnkr. Orsaken till skillnaden mot föregående år är att företagen har hunnit fakturera december månads tjänster. Upplupna kostnader har minskat med 5,9 mnkr. Minskningen jämfört med tidigare år beror främst på att fler fakturor har inkommit och bokförts på rätt år.

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål är en viktig del i att förbättra kvaliteten i förvaltningens verksamheter. Det har en stor vikt i vårt kvalitetsarbete.

Redovisningen avser synpunkter och klagomål inom myndighetsutövning och utförarverksamheter som inkommit till Norrmalms stadsdelsförvaltning under perioden 1 januari - 31 december 2015. Verksamheterna har totalt mottagit 115 synpunkter och klagomål. De är fördelade enligt följande:

Äldreomsorgen, som är nämndens största verksamhetsområde, har diariefört 79 ärenden. Av dessa rör 42 stycken klagomål hemtjänsten.

Socialtjänsten har 15 diarieförda ärenden.

Förskola och fritid har 21 diarieförda ärenden.

Samtliga verksamheter ska ha rutiner för synpunkter och klagomål. Rutiner gäller för hur synpunkter och klagomål insamlas, dokumenteras, analyseras, åtgärdas samt för hur vidtagna åtgärder följs upp. Erfarenheter av synpunkter och klagomål ska tas tillvara i förbättringsarbetet och utgångspunkten ska vara att identifiera och åtgärda strukturella brister och brister i verksamhetens rutiner med syfte att utveckla och säkerställa en god kvalitet och säkerhet för brukarna. Förvaltningen har påbörjat en översyn över nämndens policy för synpunkt och klagomålshantering. En uppdatering av policyn ska slutföras under 2016.

Parkmiljö

Parkmiljöavdelningens synpunkter och klagomål registreras i det stadsövergripande ärendehanteringssystemet Synpunktsportalen. Särskilda svarstider finns för synpunkter och klagomål som berör området stadsmiljö. Enklare ärenden ska besvaras inom tre arbetsdagar och ärenden som kräver vidare utredning ska besvaras inom tio arbetsdagar. Driftsfel, exempelvis överfulla papperskorgar i en park, rapporteras till Trafik Stockholm - felanmälan, som vidarebefordrar anmälan till entreprenören för åtgärd.

I synpunktsportalen finns möjligheter att kategorisera de inkomna synpunkterna och ta fram statistik på ett förhållandevis lätt sätt. Under 2015 har det sammanlagt kommit in 342 ärenden gällande parkmiljö, enligt följande: Felanmälan: 47 ärenden. Frågor: 105 ärenden. Klagomål: 160 ärenden. Idéer: 20 ärenden. Beröm: 10 ärenden. Samtliga ärenden har handlagts och avslutats.